

Klimada 2.0
BAZA WIEDZY O ZMIANACH KLIMATU

Baza wiedzy o zmianach klimatu i adaptacji do ich skutków oraz kanałów jej upowszechniania w kontekście zwiększenia odporności gospodarki, środowiska i społeczeństwa na zmiany klimatu oraz przeciwdziałania i minimalizowania skutków nadzwyczajnych zagrożeń

→ klimada2.ios.gov.pl

Unia Europejska
Fundusz Spójności

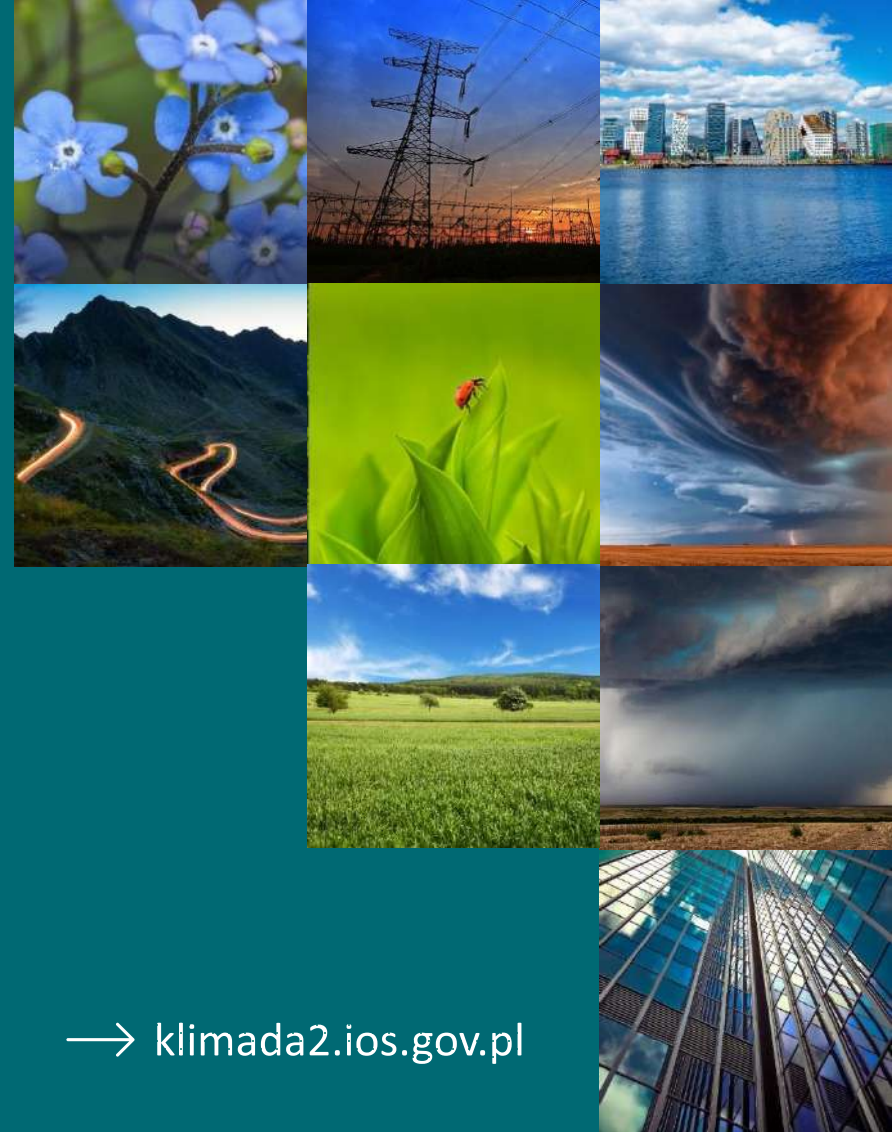

Klimada 2.0
BAZA WIEDZY O ZMIANACH KLIMATU

Wprowadzenie do planu adaptacji do zmian klimatu

Małgorzata Hajto
Zakład Ocen Środowiskowych, Ochrony Przyrody i Krajobrazu

→ klimada2.ios.gov.pl

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

**Rzeczpospolita
Polska**

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

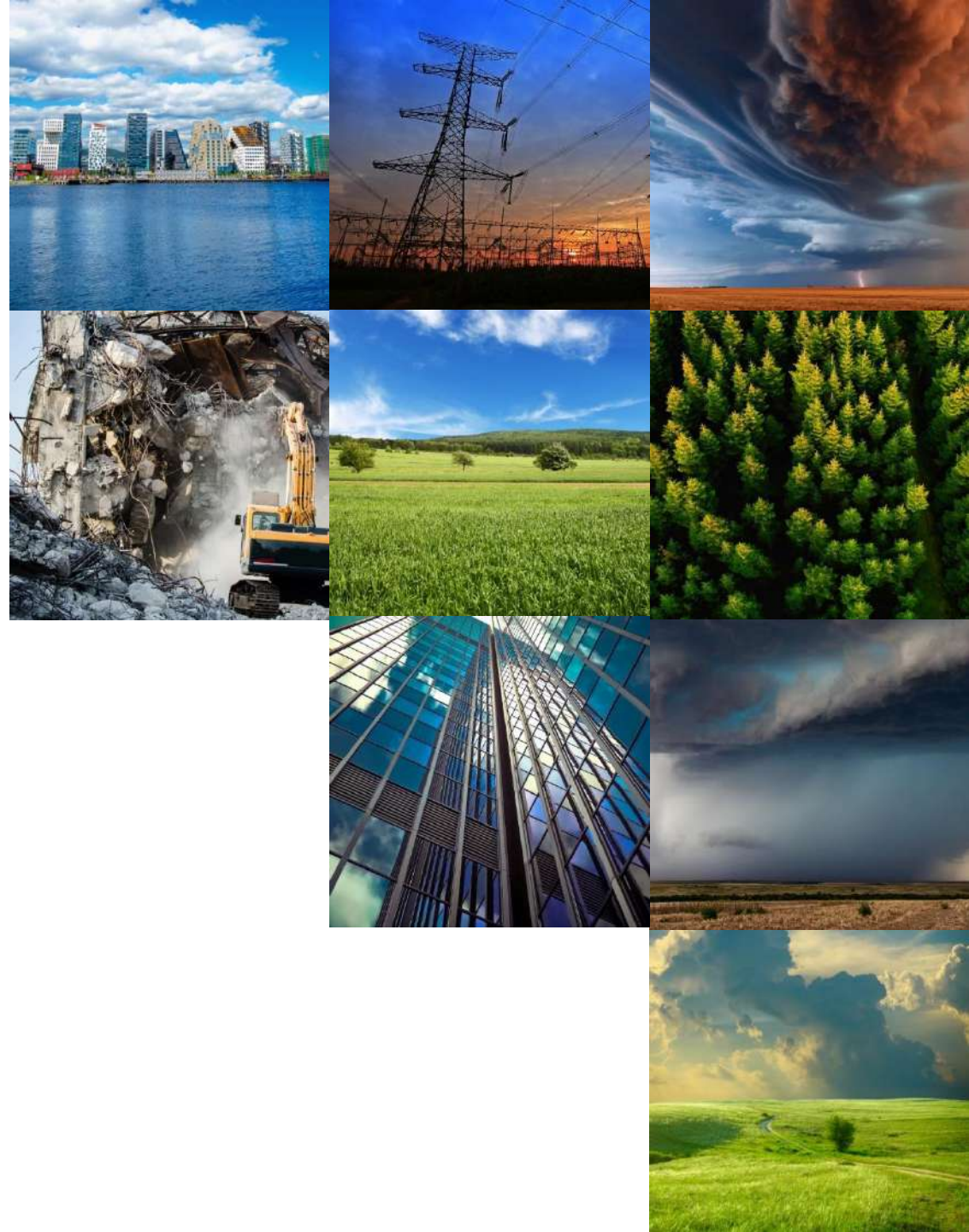
1. Czym jest miejski plan adaptacji do zmian klimatu (MPA)?
2. Jakie korzyści przynosi miastu opracowanie i wdrażanie MPA?

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu

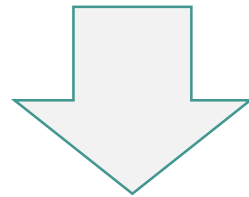
- jest dokumentem polityki miejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu
- służy koordynacji działań miasta w warunkach zmian klimatu
- jest dokumentem horyzontalnym
- jest dokumentem strategiczno-wdrożeniowym
- jest opracowany i wdrażany w sposób partycypacyjny

MPA – dokument miejskiej polityki adaptacyjnej

MPA jest jednym z elementów **długofalowego planowania rozwoju lokalnego** mającym na celu złagodzenia **nieuniknionych negatywnych skutków obecnych i przyszłych** zmian klimatu.

- przygotowanie władz miasta i jego mieszkańców do świadomego reagowania na zagrożenia klimatyczne
- tworzenie warunków do stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w sytuacji zagrożeń klimatycznych

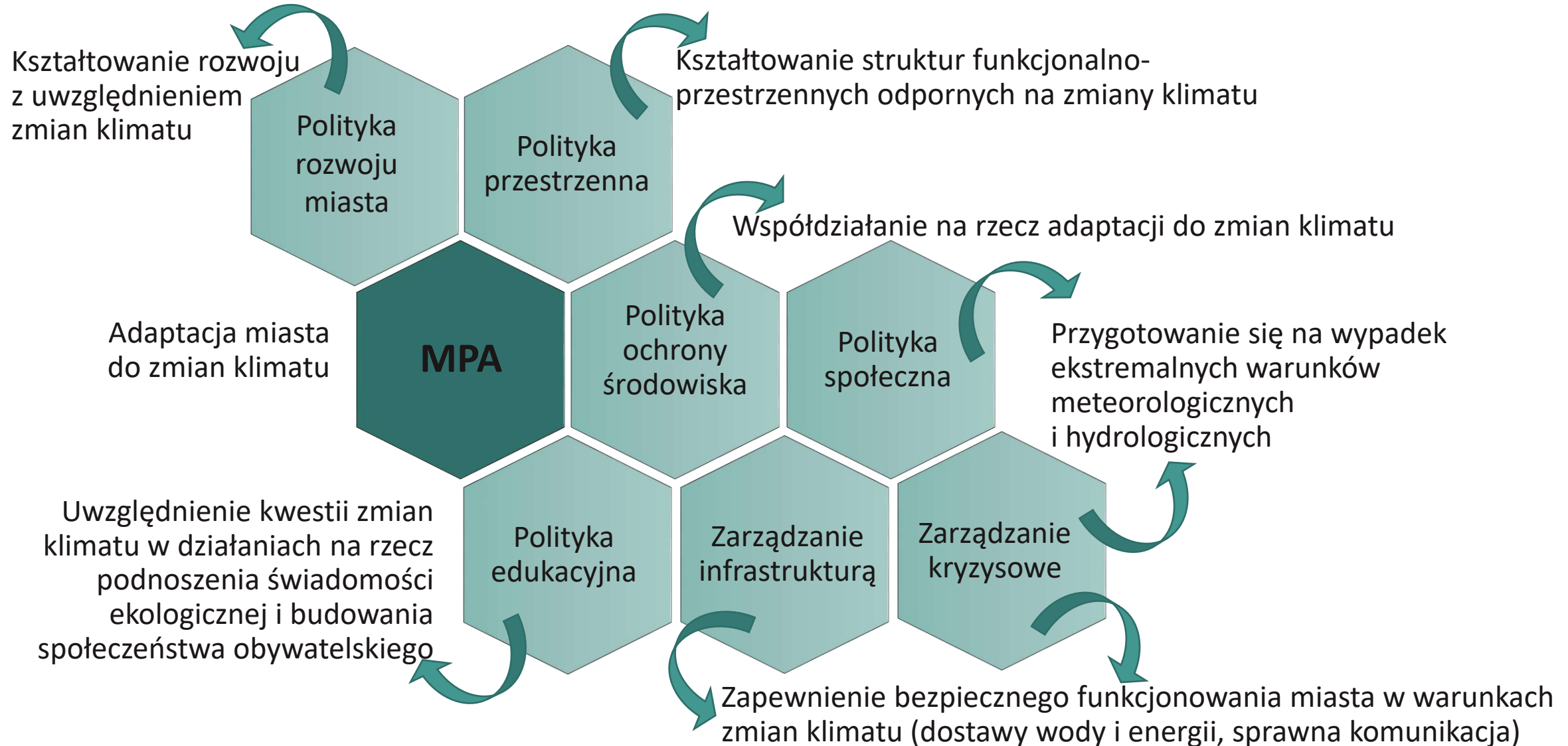

- uwzględnianie prognozowanych skutków zmian klimatu w podejmowaniu decyzji
- planowanie rozwoju lokalnego z uwzględnieniem prognozowanych skutków zmian klimatu

**Koordynacyjny
charakter MPA**

MPA – koordynacja polityki miejskiej

MPA – polityka horyzontalna

Obszary tematyczne	
Biznes	Obszary górskie
Budownictwo	Obszary zurbanizowane
Dziedzictwo kulturowe	Planowanie przestrzenne
Energetyka	Rolnictwo
Finanse	Różnorodność biologiczna
Gospodarka morska i rybołówstwo	Technologie informacyjno-komunikacyjne
Gospodarka wodna	Transport
Leśnictwo	Turystyka
Obszary wybrzeża	Zdrowie

Źródło: Climate-ADAPT

Różne sektory, różne obszary, różne podmioty zaangażowane w działania adaptacyjne

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

Diagnoza

Wizja

Cele

- **przygotowanie** miasta na zmiany klimatu
- podniesienie **potencjału do radzenia sobie** w sytuacji zmieniających się warunków klimatycznych
- zwiększenie **odporności** miasta na zmiany klimatu

Cele szczegółowe

Plan działań adaptacyjnych

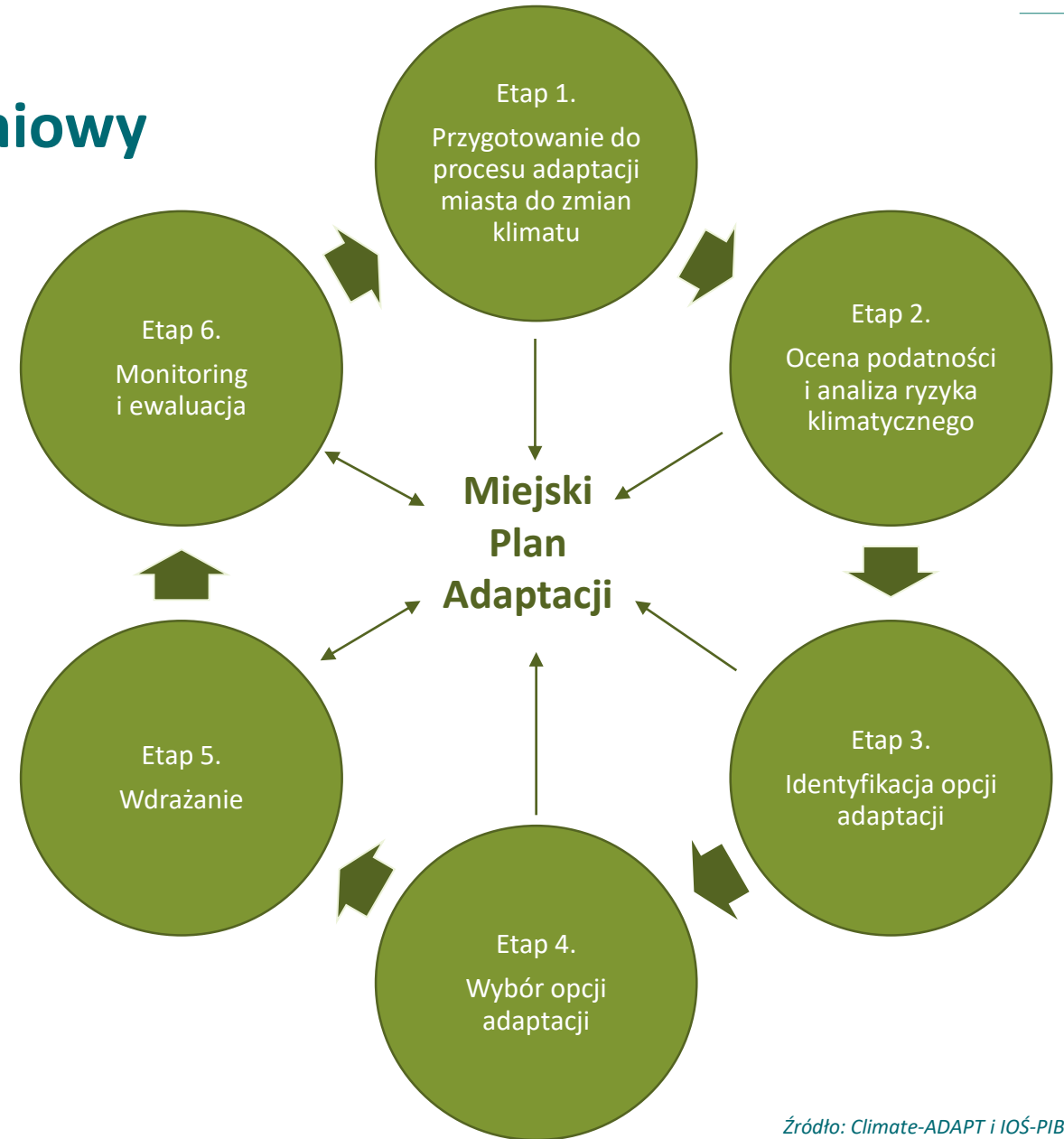

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

Adaptacja do zmian klimatu a MPA

- Warunki, w których działamy to **niepewność**.
- Decyzje podejmowane dziś będą miały skutek w **nieznanej** przyszłości.

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

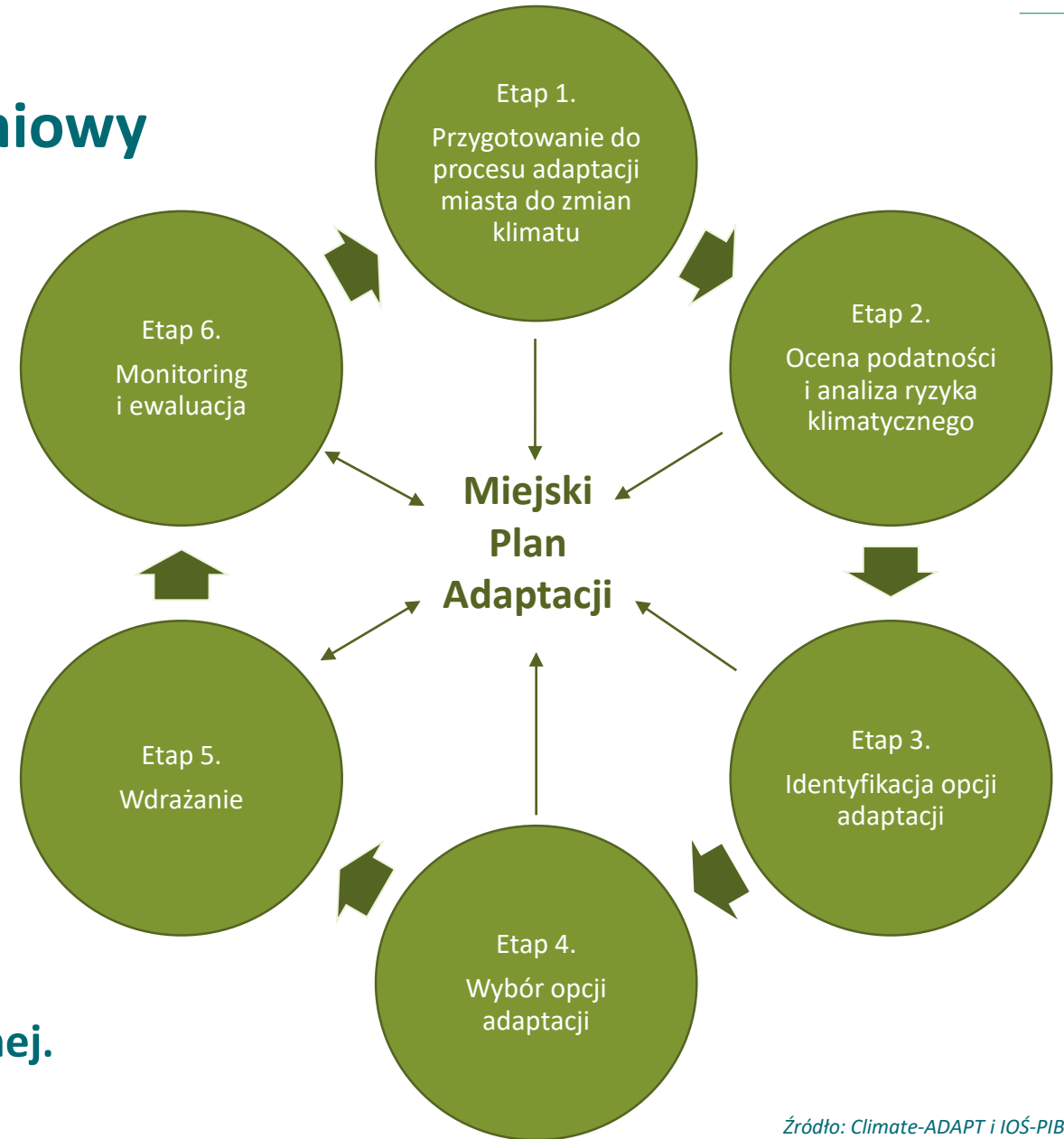
Obszary tematyczne	Perspektywa (lata)
Infrastruktura wodna	30-200
Planowanie przestrzenne	>100
Ochrona przeciwpowodziowa i ochrona brzegów	>50
Budownictwo i mieszkalnictwo	30-150
Infrastruktura transportowa	30-200
Urbanistyka	>100
Produkcja energii	20-70

Źródło: Planning for ... 2022

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

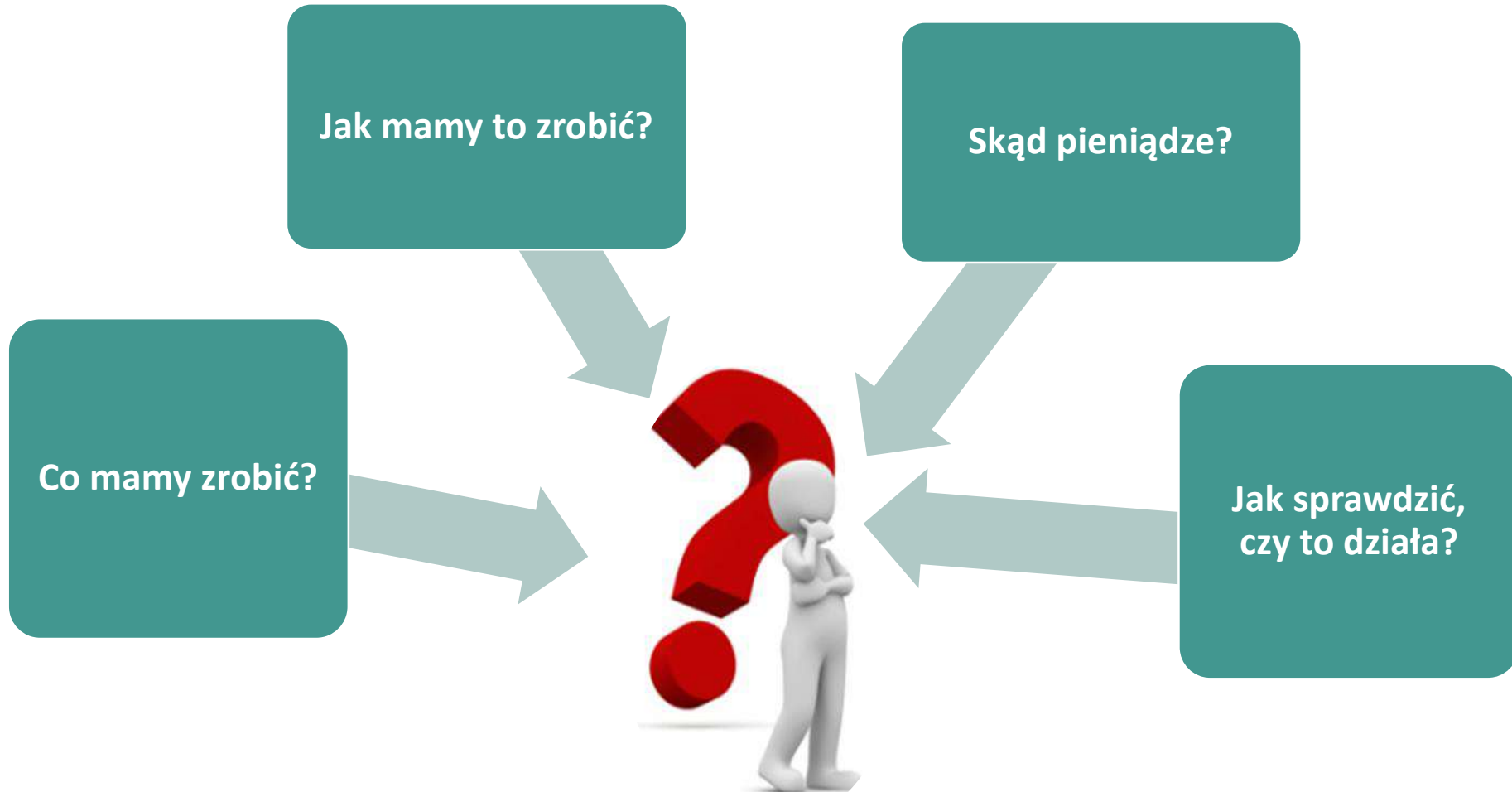
Adaptacja do zmian klimatu a MPA

- Warunki, w których działamy to **niepewność**.
- Decyzje podejmowane dziś będą miały skutek w **nieznanej** przyszłości.

MPA jest elastycznym instrumentem polityki adaptacyjnej.

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

Skąd pieniądze?

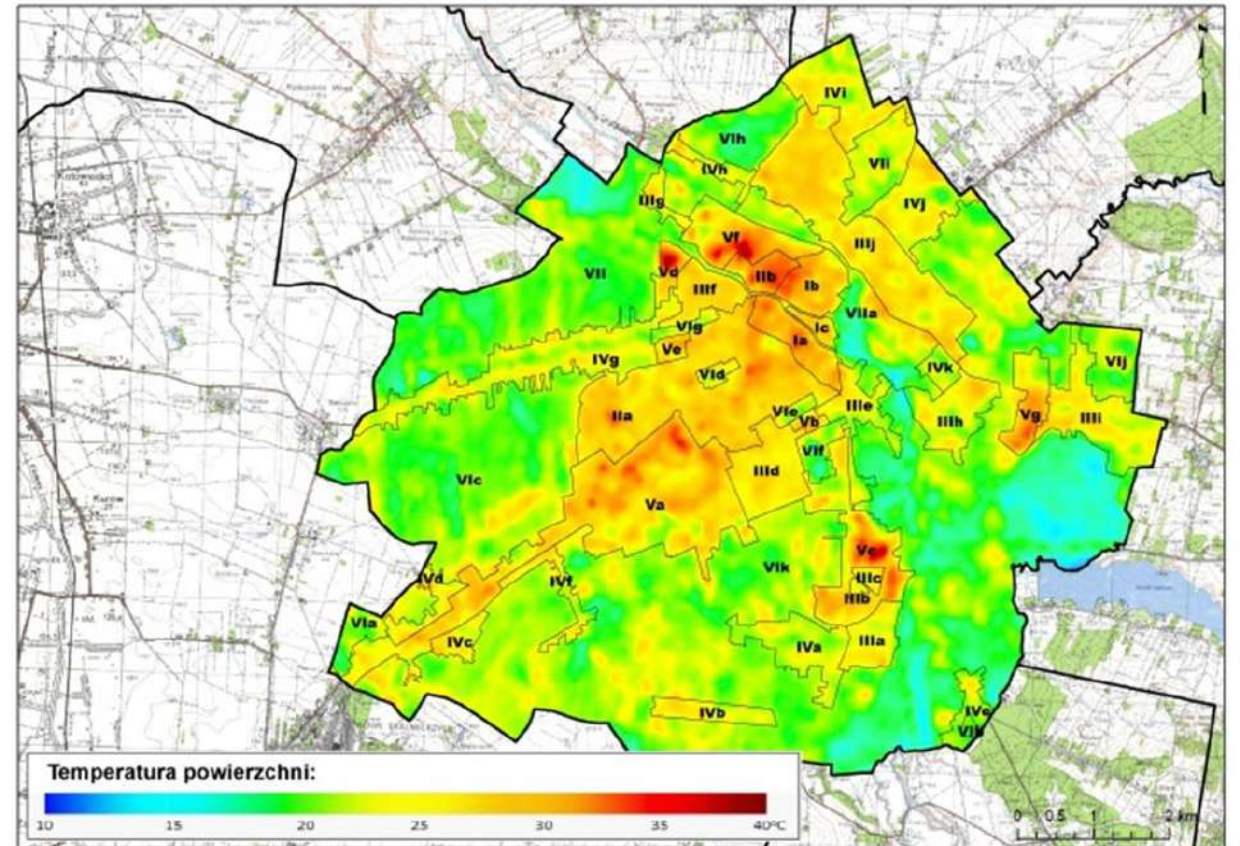
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Program LIFE
- Program Horyzont

Ponad 10 mld zł na działania związane ze wspieraniem przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami.

MPA – dokument strategiczno-wdrożeniowy

MPA skupia się na przestrzeni,
zarówno w diagnozie,
jak i w części planistycznej.

Nie tylko zmiany klimatu wpływają na miasto,
ale także miasto wpływa na warunki klimatyczne

Źródło: Cichocki i in. 2016. Wrażliwość miasta Kalisza na zmiany klimatu – studium przypadku. Inż. Ekolog. 49:8-24

MPA – dokument opracowany i wdrażany partycypacyjnie

Podmioty adaptacji miasta do zmian klimatu

- Administracja publiczna (urząd miasta, jednostki organizacyjne miasta, służby)
- Społeczności lokalne (mieszkańcy oraz rada miasta, rady osiedli, ruchy miejskie, organizacje społeczne)
- Przedsiębiorcy
- Właściciele i zarządcy terenów
- Przedstawiciele nauki i eksperci

MPA – dokument opracowany i wdrażany partycypacyjnie

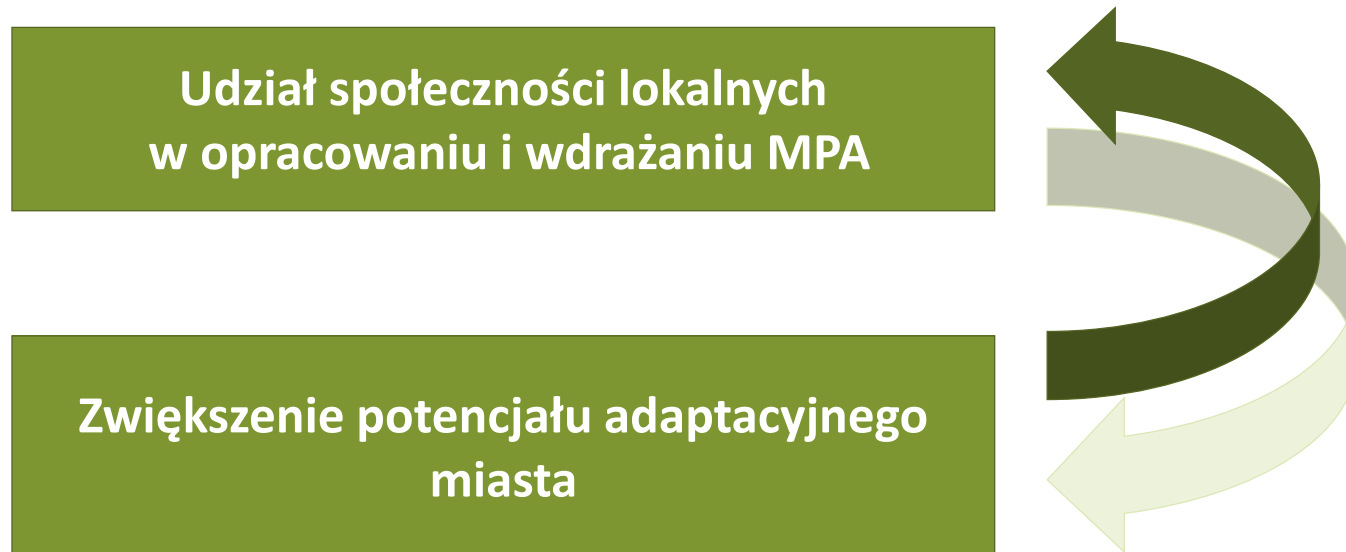
Konieczność współpracy i dialogu interesariuszy adaptacji do zmian klimatu i MPA

- wzięcie pod uwagę **wiedzy i doświadczeń** interesariuszy
- uwzględnienie **potrzeb adaptacyjnych** grup interesariuszy
- **uzgodnienie** działań adaptacyjnych istotnych dla społeczności lokalnej
- uzyskanie **akceptacji społecznej** dla działań adaptacyjnych oraz **identyfikacji** z działaniami adaptacyjnymi
- zwiększenie szansy na **zaangażowania** interesariuszy w realizację działań adaptacyjnych
- podniesienie poziomu **świadomości klimatycznej**

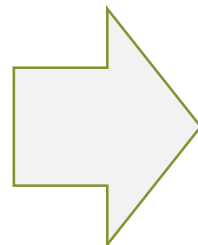

MPA – dokument opracowany i wdrażany partycypacyjnie

Potencjał adaptacyjny to wszelkie zasoby, które można wykorzystać do radzenia sobie ze zmianami klimatu

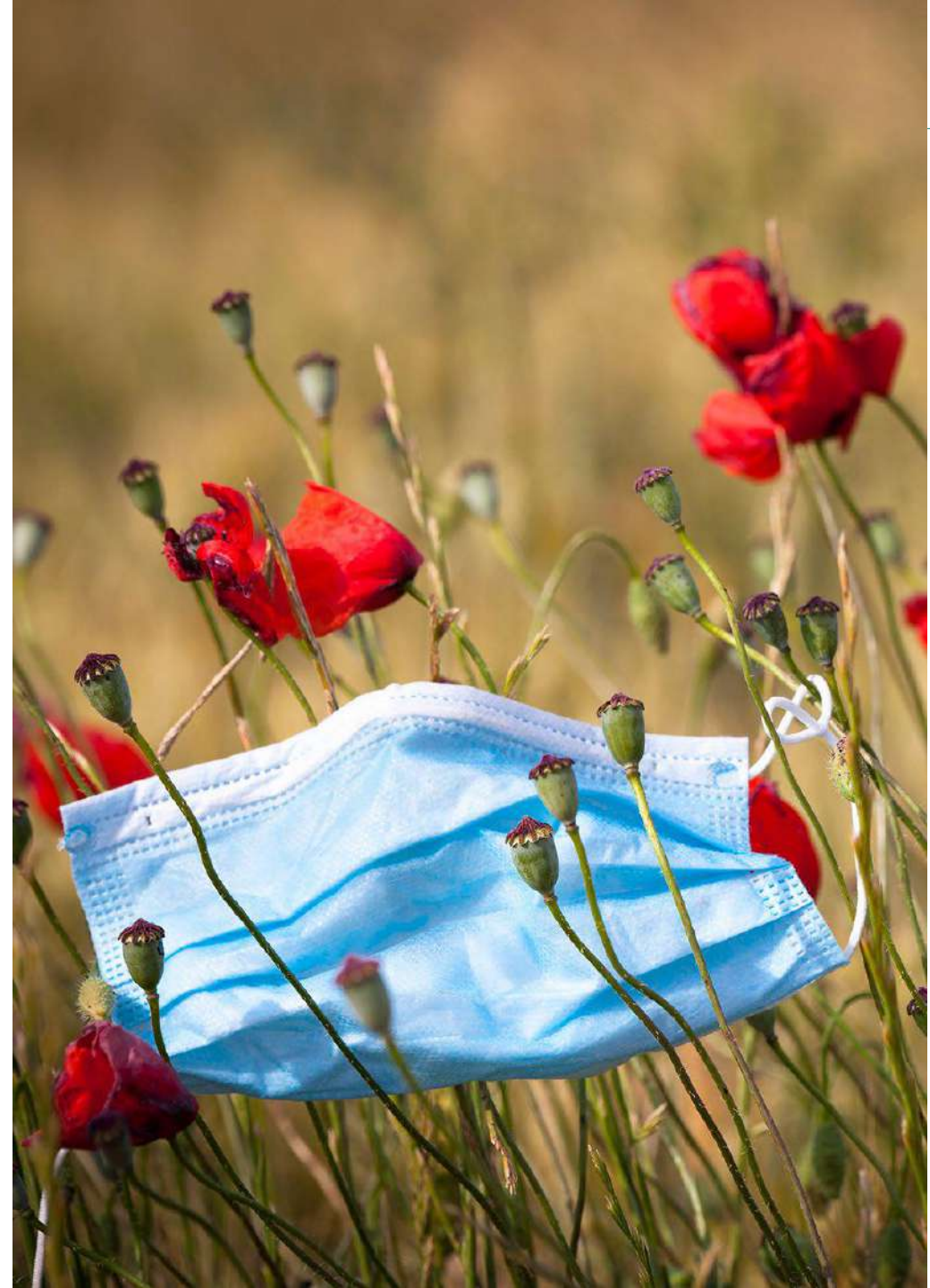
- **Zasoby ludzkie**
- Zasoby organizacyjne
- Zasoby finansowe
- Zasoby wiedzy
- Zasoby infrastrukturalne

Odporność na zmiany klimatu

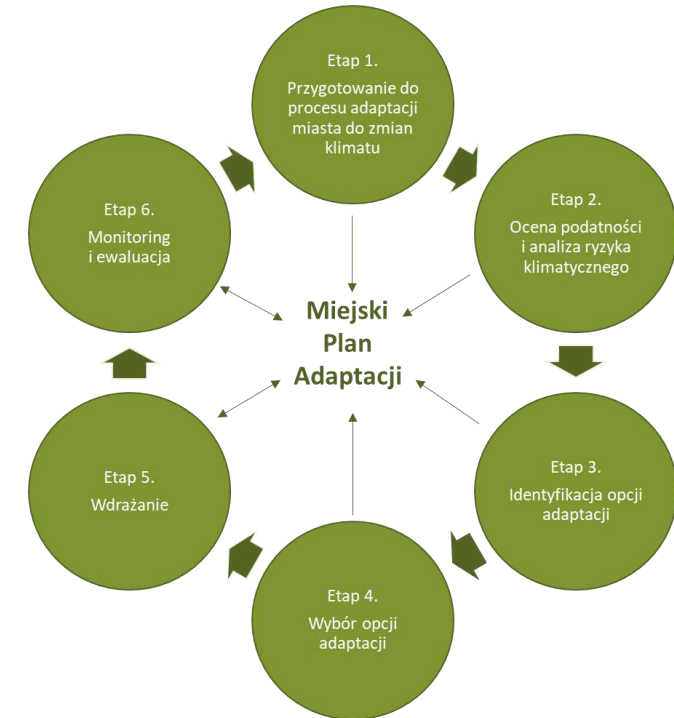
Odporność na zmiany klimatu

- zdolność do radzenia sobie ze zmianami klimatu, dostosowywania się do nich, **transformacji**
- zdolność szybkiego **powrotu do zdrowia** po trudnościach
- potencjał do stawania się **silniejszymi** w obliczu nowych wyzwań
- **elastyczność i gotowość** do działania w warunkach wysokiej niepewności

Odporność na zmiany klimatu

- 1) zdolność do **podejmowania działań** np. gotowości i reagowania na bezpośrednie zagrożenia, zarządzania kryzysowego i długoterminowych działań, redukcji narażenia na zagrożenie, budowanie bezpieczeństwa społecznego
- 2) zdolność do **wykorzystywania zasobów** – umiejętne gospodarowanie zasobami takim, jak świadczenia ekosystemowe, udział społeczności w podejmowaniu decyzji, instytucje, wiedza oraz finanse
- 3) zdolność do **uczenia się** – umiejętność budowania wiedzy na podstawie wcześniejszych doświadczeń, umiejętność przewidywania przyszłych zagrożeń i odpowiedniego dostosowywanie zasobów i działań do zmieniających się warunków klimatycznych.

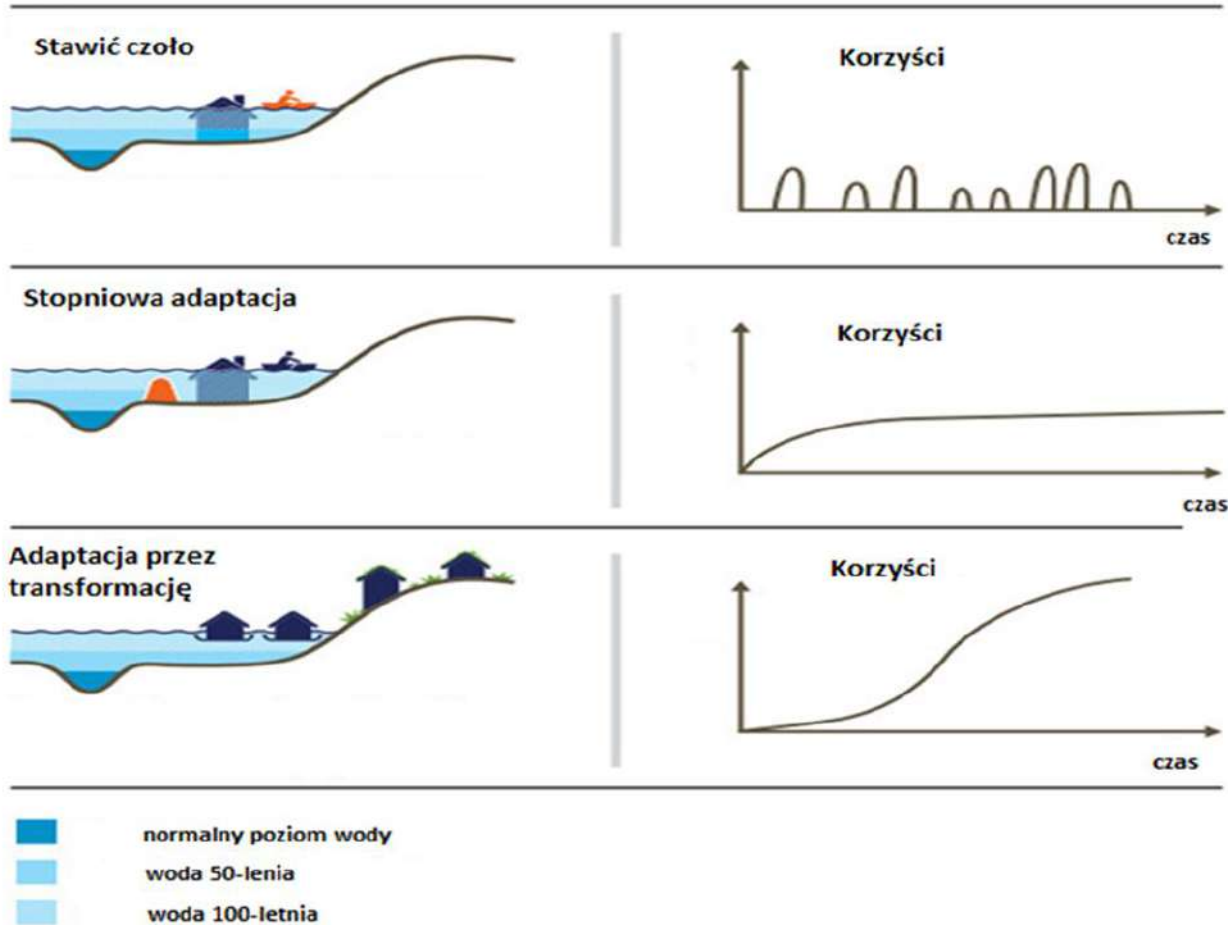
Strategie adaptacyjne

- 1) Reagowanie, gdy wystąpi zagrożenie – zdolność do radzenia sobie z bezpośrednimi zagrożeniami i ich przewycięzania
– **przetrwąć**
- 2) Zapobieganie skutkom zagrożeń – zdolność do proaktywnego działania zapobiegawczego, uczenia się na podstawie wcześniejszych doświadczeń, przewidywania przyszłych zagrożeń i odpowiedniego dostosowania środków do przewidywanych zagrożeń
– **dostosowywać się**
- 3) Transformacja – zdolność do skutecznego wykorzystywania zasobów i współpracy pomiędzy interesariuszami, wykorzystania relacji pomiędzy polityką, gospodarką i społeczeństwem, a także zdolność do wykorzystania aktywności uczestników procesów decyzyjnych i wdrażania decyzji
– **uodparniać się**

Strategie adaptacyjne

Strategie oparte wyłącznie na radzeniu sobie przynoszą krótkoterminowe korzyści, które z każdą nową katastrofą maleją do zera. Dlatego też wiążą się z wysokimi kosztami w czasie.

Strategie stopniowej adaptacji działają skutecznie do określonych poziomów ryzyka. Korzyści z czasem wyrównują się, a wyższy poziom ryzyka będzie wymagał dodatkowych nakładów.

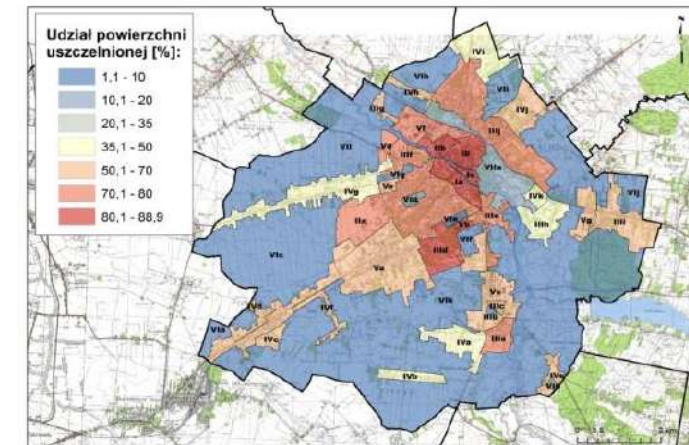
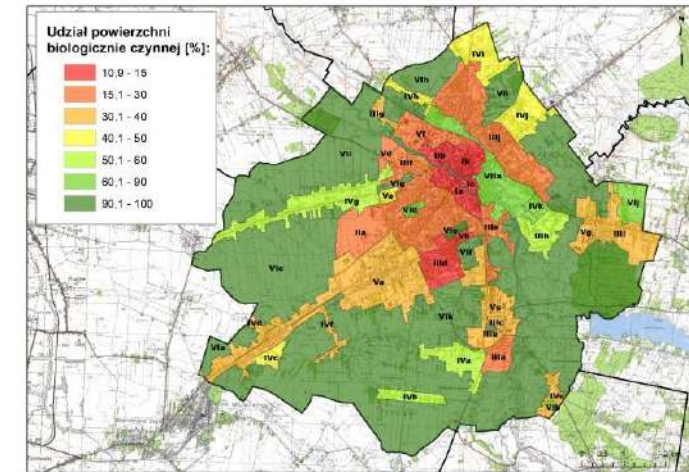
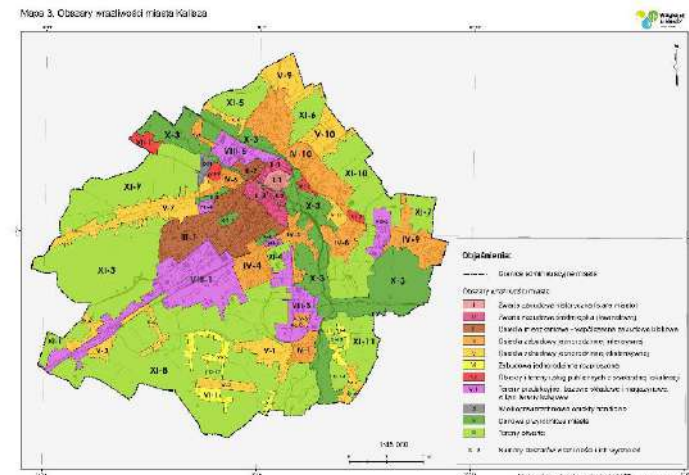
Strategie transformacyjne wymagają na początku więcej czasu i wysiłku, ale potem korzyści rosną i są stabilne. Aby złagodzić niezwykle wysoki poziom ryzyka, potrzeba niewiele zasobów.

Korzyści z opracowania i wdrażania MPA

- **Przeprowadzona diagnoza miasta w kontekście adaptacji miasta do zmian klimatu na podstawie danych, informacji i wiedzy**

Miasto wie:

- jakie zjawiska związane ze zmianami klimatu występujące obecnie i w przyszłości będą zagrażać miastu i jego mieszkańców;
- które obszary i które grupy społeczne są szczególnie wrażliwe na zmiany klimatu
- jakie jest ryzyko klimatyczne dla miasta i w których obszarach należy podejmować działania, aby to ryzyko minimalizować

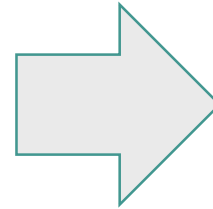

Korzyści z opracowania i wdrażania MPA

- **Zaplanowane długofalowe działania adaptacyjne**

Miasto wie:

- jakie działania adaptacyjne podejmować
- które działania adaptacyjne powinny mieć wysoki priorytet
- kto jest odpowiedzialny za wdrożenia działania
- z kim można podjąć współpracę we wdrażaniu działań adaptacyjnych
- jakie są potencjalne źródła finansowania działań
- jak sprawdzić postępy w adaptacji do zmian klimatu

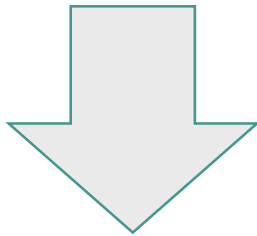
- spójność polityki rozwoju miasta
- efektywniejsze wydatkowania środków
- poprawa zarządzania przestrzenią i błękitno-zieloną infrastrukturą

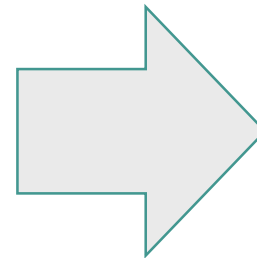

Korzyści z opracowania i wdrażania MPA

- Podstawa do starania się o środki zewnętrzne na adaptację do zmian klimatu
- Uzasadnienie do udziału w projektach (program LIFE, Horyzont, Fundusze Norweskie, środki NFOŚiGW na inne projekty)

- zmniejszenie wrażliwości miasta
- zmniejszenie ryzyka klimatycznego
- podniesienie bezpieczeństwa i ochrony ludzi
- zmniejszenie strat, liczby poszkodowanych i ofiar

Poprawa jakości życia w mieście

Korzyści z opracowania i wdrażania MPA

- **Zwiększenie potencjału adaptacyjnego**
  - większa świadomość zagrożeń klimatycznych
  - większa wiedza o zmianach klimatu
  - większe zaangażowanie społeczne
  - innowacyjny wizerunek miasta

Klimada 2.0
BAZA WIEDZY O ZMIANACH KLIMATU

→ klimada2.ios.gov.pl

